

Bermo de natiuitate

Tercium

Sis licet consci?	Q, habet filium
Fac iussa citius	Dū scis mysterium
Noli hoc pdere	Eurge nuncia
Dic sponse prius	Tibi me maria
Nam vult hoc dñs	Virum do ppere

Quartum

Virgo suscipias	Dei dispositū
In quo pficias	Uoti ppositum
Lum plis gratia	Uolo quod nūcial
Refert humiliter	Virgo dans grās
Ergo solēniter	Jungunt cōnubia

Quintum

Hubūt angelicis	Chorus canentib
Plaudūt sanctificis	Parentes iustibus
Laste tripudiāt	Dulce canentiū
Hymen insecur	Uehēs ad gaudiū
Dō celo gerit	Et illis inhiant

Sextum

Cognatam visita	Virgo celeriter
Uis me ioseph ita	Uult / 2 dat pariter
Fideles comites	Clamat elizabet
Plausū infans edit	Prophetat q̄libet
Virgo eadē redit	Parit neu dubites

Septimum

En ioseph paruulū	Decorū aspice
Da ioseph osculū	Fer fouere fice
Dualis o gloria	En tibi subditur
Qui celis imperat	Seruit obsequiē
Qui mundū tpat	D mirabilia

Octauum

Tuum dic filiū	Jam iuris corpe
Ius habes ppriū	Consensus roboze
Dati coniugio	Sanct? se spūs
Dedit vicariū	Fecundans celis?
Uxoris gremiū	Te voluntario

Nonum

Virgo verbigena	Virgo fons gratie
Nos nos gēs aduena	Pleni miserie
Pleniq; vicio	Te virgo petim?
Te ioseph inclite	Uester quē colim?
Jesus nos placite	Locet in gaudio

Finit

D venerāda trinitas	Ihs ioseph 2 maria
Quā pūxit diuinitas	Charitatis pcordia
Dī ūgo puerpa	Jacet in diuersorio
Lui ihs fugit vba	Saudz ioseph obseco
Hic ūgo fuit ūgini	Hūili benignitate
Sz ūgineo germi	Ampli? charitate
Daq; laus hūilitatis	In ioseph / s; i ūgīe
Daioz 2 in deitatz	Prole lausē i culmie
Hūc hūilitat; tronū	Trinis distinctū gēdib

Tātoq; gratie donū. Hūc extollā? laudib;
 Ut hūilitatis viā. Suis seq; suffragijs
 Donet et p gratiā. Eternis frui gaudijs
 Amē dica? singuli. Huic sacro cetui trino
 Laudes canētes fuuli. Uni trinoq; dño

Bermo de natiuitate

te gloriose virginis Marie. et de cōmēda-
 tione virginei sponsi ei? Joseph magistri
 Johis de Berfon in cōcilio Constantien.

Jacob autem

genuit Joseph virū marie
 de qua natus est iesus q̄ vo-
 catur christus. Originaliter
 Matth. i. et recitatur in e-

uangelio p̄sentialiter lecto. ¶ Inuocandaz
 te iudicam? in p̄mis o maria de qua natus
 est Iesus qui vocatur christ? Neq; enim
 laus altera p̄clarior tibi dari p̄t. q̄ q̄ ex te
 natus est dñs n̄r iesus christ? Tibi q̄q; fu-
 it vir ioseph iustus et virgo tue testis 2 cu-
 stos virginitatis. Jacob inquit genuit Jo-
 seph virū marie. tu hodie regali ex p̄genie
 orta refulges. cui? p̄cib; nos adiuari mē-
 te 2 spiritu deuotissime poscim?. ¶ Fac nos
 obsecramus in hac sacratissima natiuitate
 tua mori peccatis. mori mūdo. viuere 2 re-
 nasci deo. fac nascat in nobis per grām ihs
 qui vocat christ?. quēadmodū prius in te
 natus est p̄ fidem 2 amorē (dicēte Augu-
 stino) q̄ nasceret p̄ corpalem incarnatōnem.
 cui diuine incarnatōni faciēde cōsensisti salu-
 tata pus ab angelo sicut 2 nūc te salutam?
 implorātes 2 dicētes Aue maria rē. ¶ Ja-
 cob autē genuit Joseph rē. ¶ Nativitas ē
 hodie sancte marie virginis / patres ce-
 leber rimi. patres apostolici. dñi sapiētissimi et
 ornātissimi viri. Eius est inquā hodie na-
 tiuitas cui? laudes inclitas conabor vt po-
 tero deducere modo quodā scholastico pl?
 q̄ declamatorio vel accurato sermōe. et h
 ex p̄assumptis euāgelij verbis tanq; ex p̄n-
 cipijs nostre fidei firmissima credulitate te-
 nendis. Sic enī philosophi solēt ex princi-
 pijs naturaliter cognitis ad eliciēdas con-
 clusōes. nūc ex euidenti. nūc pbabili cōse-
 quentia pcedere. ¶ Offeruntur autē nobis ex
 p̄assumptis Matthei euāgeliste verbis
 duo n̄r fidei p̄cipia. Primū q̄ ex maria
 natus est iesus q̄ vocatur christ? et ita fuit
 mater dei. quia christ? est de? Altez q; Jo

seph fuit vir marie. et ita caput ei. quia ca-
 put mulieris vir s'm apl'm. Et hoc autem
 duplici principio concluditur alteruz duplex
 ¶ Unū q' dicitur ut maria tanta puritate ni-
 teret (sicut dicit Anselm⁹) qua sub deo ma-
 ior nequit intelligi. ¶ Alterū q' dicitur ut io-
 seph tanta p'rogatiua polleret/que similitu-
 dinē et cōuenientiā exprimeret. talis spon-
 si ad talē sponsam mariā. de qua natus est
 iesus qui vocatur christus. Unde sic laus
 marie est laus christi filij sui. ita laus Jo-
 seph in preconijū redundat vtriusq' iesu et
 marie. Sic ex aduerso dicit sapiēs q' dede-
 cus filij est pater sine honore. similit' dede-
 cus spōse esset spōsus sine honore derelict'
 ¶ Soluitur ex his q'stio / cur de marie / cur
 de ioseph p'conijs dignitatib' et excellētis
 virtutib' opibus et gestis ampliora nō tra-
 dit sacra scriptura. Neq' enī mundus ipse
 caperet omnes qui sup his scribēdi essent
 libros. ¶ Sed ex hoc quadruplici princi-
 pio velut fecūditissimo quodā copiosissimo
 et amplissimo laudū seminario habet deuo-
 ti cōtēplantis anim' vnde facilliter assur-
 gat ad laudes quātaslibet marie et ioseph
 quō sic recte ascribat eis p' sufficientiā. aut
 virtualē continentiā laudes quas in alijs
 creaturis etiā angelic' cōsiderat. Nā habet
 hoc hierarchie' ordo s'm Dionysii. ut in-
 feriozū virtutes sint in supiorib' p'fectiori
 modo repositę. quēadmodum sapiētia p'fe-
 ctior est in seraphin q's cherubin. Est autē
 maria sup choros angeloz p' grām et gl'iaz
 sublimata. quale aliqd de ipso ioseph nega-
 re nō audeo. sed nec affirmare p'sumo. Erūt
 igit' in ambob' p'fectōnes ceteraz creatura-
 rū irratōnabiliū et ratōnabiliū. etiā angeli-
 caz eminenti quodā modo repibiles et ar-
 tribuibiles. Et hoc q's late pateat ad omē
 datōem vtriusq' p'piciū est solerter intue-
 ti et p' cōsiderationē intrāri cāpos amplissi-
 mos omniū virtutū donoz beatitudinum
 fructū sp'itū et similiū. ¶ Colligamus tū
 ex his principijs laudes virtutesq' ioseph
 et marie coartādo sermonē circa ea que
 in bñdictissima natiuitate marie cōcurrūt
 interserēdo de iusto ioseph virginali spōso
 suo. quia laus ei' marie laus est. et hoc sub
 quadruplici cōsideratōe fiat. ¶ Aget' in priā
 de nobilitatis origine marie et ioseph. Aget'
 tur in altera de sc̄ificatōe vtriusq'. Aget' i
 tercia de fomitis rēp'ssione in vtroq'. Aget'
 in quarta de multiplici natiuitate christi

respectu ioseph et marie. ¶ Erit autē dedu-
 ctio nostra imitatrix sanctorū ac deuotissi-
 morū patrū qui ad cōmouendū piarū mē-
 tiū deuotōnem. dixerunt multa de sanctis
 et de diuinis. ¶ Que et q'ia magis ex conie-
 cturali quadā pbabilitate q's ex fidei neces-
 sitate tenēda sciebant. Sic eozū que dicentur
 plūma volo poti' intelligi. Ita vt non
 tam q' facta sunt q's q' fieri potuisse pia qua-
 dā religiositate credi possunt absq' vlla as-
 sertōnis temeritate et sine p'iudicio sentētie
 sanioris referantur.

Prima consideratō

¶ Maria (de qua natus est Iesus qui vo-
 catur christ') sicut fuit regali ex p'genie da-
 uid orta. ita Ioseph virū marie dicitur et le-
 gimus de domo dauid esse progenitū. hoc
 ex euangelica traditōne certū est. ¶ Sed po-
 terat hic sermo multus de nobilitate fieri.
 q'd sit et quid vel quantuz laudis habeat.
 De morib' insup nobiliū. sicut apud Aris-
 to. apud Liceronē. apud Salustii. apud
 Boetii et alios plures inuenim'. ¶ Et enī
 cum nobilitas sit quedā de meritis veniēs
 laus parentū. hoc in ipa nobilitate bonuz
 est vt imposta nobilibus necessitudo vide-
 atur ne a maiorū virtute degenerent. ¶ Al-
 terū nobilitatis bonū. quia pbabile est s'm
 Aristo. ex bonis bonos nasci. p'sertim vbi
 disciplina bonarū artium et virtutū iā cō-
 festim a puero tradi potest et debet nobili'.
 et hoc si vero et nō ficto nomine nobiles ve-
 lint haberi. Colant in primis p'cipua solli-
 citudine deum. cuius oraculū ad puerulū
 samuelē tale factum est. Qui me contēnūt
 erunt ignobiles. Neq' enim faciunt nobi-
 lem antiquate diuitie vt videtur Aristo. de
 scribere. neq' dominatio super ceteros. aut
 aliquod hmōi tēporale dat nobilitatē. sed
 seruitus dei. cui seruire regnare est. cui' agi-
 frenis summa libertas ē. Sic Agatha the-
 ologizans gloriabat' inter obprobria dicē
 Summa ingenuitas ista est in qua christi
 seruitus cōprobatur. ¶ Ex quibus elicere
 prius fas nobis est mariā et ioseph summa
 nobilitate p'editos fuisse. Que ratio? Mi-
 mirū quia supremā eos in dei obsequio eti-
 am corporali seruitutē exhibuisse credi de-
 bet. Nobiliores igit' q's nobilissimus reguz
 dauid. sicut eo sanctiores et timoratiores
 in dei fuerūt seruitio. q'uis illa fuit mirabi-
 lissima stupendaq' nobilitas dauid dū rēdit
 ff 4

Sermo de natiuitate

illi nichol irrideti z cōtemnēti eū in corde suo. Uiuir dñs et ludā ante dñm. z vilioz fiam pl⁹ q̄ factus sum / et ero hūilis in oculis meis. ij. Regū. vi. ¶ Porro si d nobilitate corpis quā dare videt armoniaca z plexiōis dispositio bona loqmur. Inuenim⁹ marie corp⁹ miraclose z positū. qm̄ ex vtero sterili formatū est ab illo cui⁹ pfecta sunt opa. qui ideo pfecte materiā disposuit ex q̄ marie corpus formatū organizatūq̄ ē. Ac pinde colligim⁹ q̄ neq̄z maliuolus aspect⁹ cuiuslibet ex planetis nocuisse credend⁹ est in ipō cōceptōis aut natiuitatis exordio. si cut nec hmōi formatio subijciebat celoz i fluxibz. quoniaz q̄cqd agebat hoc totū q̄re magis erat q̄ nature. ¶ Sumere hoc loco efficit argumētū cōtra supstitiosam. neq̄z fundabile astronomoz de iudicijs circa natiuitates hoīm traditōem. quo ad pluri ma q̄ asserūt. qm̄ gratia dei z libertas arbitrij sic dominiū obtinent sup naturales influxus q̄ p expientias sumptas ex hominū opatōnibz nulle poterūt regule certe tradi z vniuersales. Sed hec omittam⁹ quoniam ad alia sermo deproperat. ¶ Inq̄ri vero p̄t de anne sterilitate vñ erat. Hō enī videt q̄ ex senectute vl⁹ senio licz anus appelles dñ de marie cōceptōe fit mentio. Cōstat enim ex historijs et Hiero. testis est q̄ anna post genitā mariā ex ioachim duobz viris nup sit cleophe z salome. et a p̄mo mariā cleophe. ab altero mariā salome suscepit. quarū genealogie metris p̄phese sunt. ¶ Anna tribus nupsit. ioachim. cleophe salomeq̄. Ex q̄bus ipa viris peperit tres anna marias. Quas duxere ioseph alphens zebedeusq̄. Prima iesum. iacobū ioseph cū symōe iudā Alēa dat / iacobū dat tertia datq̄ iohes ¶ Inueniunt pinde doctores aliq̄ sat⁹ moderni vt dñs Armacan⁹ zquisitōem faciētes de nobilitate Ioseph z marie. An vide licz illa talis fuerit z tā prima ipi dauid fm̄ rectā genealogie legē. q̄ vel ipa maria vl⁹ ipse ioseph hereditario successiōis iure debu erat in regnū tpale dauid sublimari. Et an iesus benedict⁹ fructus ventris marie fuerit iure ponend⁹ sup sedem dauid z thronum eius. tanq̄z rex tpalis z special⁹ iudeozum. Unde p̄sequenter inq̄rit ab aliq̄b si m̄liebri sexui deficientem masculino / apud reges ius successiōis ad regnū debeat etiā iure diuino z inuariabili vl⁹ imp̄scriptibili p̄petere. Que disceptatio nō parū inter duo regna

christianoz clarissima Frācie z anglie / vel fecit vel fouit cōtrouersā / sicut ex opusculis hincinde p̄fectis sciri p̄t. quoz sentētiā omittere decreuim⁹ p̄ p̄senti. Puto tñ p̄babil⁹ q̄ regnū christi sup iudeā nō fuit tpa / lesed spūale / sicut in alijs regionibz. Dicit autē specialiter rex iudeoz. qm̄ eis in p̄sona p̄pa regale sacerdotiuz exercuit p̄dicando. p̄pterea dicit. Hō sum missus nisi ad oues q̄ pierunt dom⁹ israel. Nec enī fuit p̄cipua causa deceptiōis iudeoz circa xpm̄ verum messiā. qm̄ omnia q̄ de xpi regno dicunt in scripturis accipiūt carnaliter seu tpaliter. Cum tñ vere pilato dixerit. Regnū meum nō est de h̄ mūdo. sed z alteri q̄rēti. Dicit fi meo vt diuidat mecū hereditatē. Respōdit Quis me p̄stituit iudicē sup vos. Et ita d̄ pluribz. ¶ Et fatendū tñ est q̄ ipse est rex regum et dñs dñantiū. Iure z titulo multiplici / quēadmodū declarat inter ceteros q̄dam doctor anglican⁹ pbare volēs q̄ falsū z blasphemū est dicere q̄ xps mendicauerit. imo q̄ potuit medicare. Est enī inquit medicare ipm̄ mendicātē petere de solo debito naturali / sine oī dignitate iusticia seu debito p̄sonali habito ad petitū. Fuit autē impossibile christū aliqd̄ petisse seu mendicasse ostiatim. vl⁹ aliter de solo debito naturali. sine oī dignitate iusticia seu debito p̄sonali. Hoc enī faciēdo fictus extitisset et falsus cum sibi p̄petuerit dignitas p̄sonalis ex iusticia z debito. quam dignitatē p̄peti diare nō potuerat fm̄ veritatē. Fictio autē longe erat ab eodē. Mendicitas ei defectū dicit. quā mē defect⁹ est. Aut igif̄ medicans habz dignitatē aliquā p̄sonalē aut ali quā iustā causam ad petendū id qd̄ petit. vt qz ministravit illi spiritualia. scilicet p̄dicatōnem. oratōnem / vel missam. vel tēporalia sicut obsequiū. et sic non petit ex solo debito naturalis indigētē. sed habet debitum et obligatōem iure p̄sonalis dignitatis. aut alicui⁹ alterius meriti p̄sonalis. z ita non vere mendicat. Et si mendicare se se dicit. fingit h̄ est mentis. Si autē nō habet titulū dignitatis aut alicui⁹ meriti p̄sonalis. z est in necessitate positus / fatendū ē in hoc casu q̄ veraciter z licite mendic⁹ est. Si h̄o deficit vtrūq̄ / vt qz nō indiget / vel si indiget p̄ retribuere vl⁹ retribuit merituz p̄sonale. z sic mendicat. Ista p̄sus est ficta z hypocritalis mendicitas. Spirit⁹ autēz sanct⁹ effugiet fictū. nec hypocrita placebit

deo. et ergo medicare non pueniebat christo
 Quaz late pateat hec maria viderit doctor
 pdictus. viderit et vna beatitudo. ¶ Sz ori
 tur dubitatio cu maria z ioseph fuerint de
 regia stirpe pgeniti q pacto voluit ipe Jo
 seph seruilibz opibz itedere. Fuit eni faber
 lignari. Silz dicit Hiero. Maria operi
 tertrino opera dedisse. ¶ Respondem? mi
 radu no esse si paupratis honeste pdicator
 z amator iesus voluit in honesta pauprate
 nasci z laboriosissim? cu laboratibz educa
 ri. Dans in hoc exemplū omnibz etiā nobi
 libus ne vacet inerti ocio qd est fomes fōs
 et origo oim viciōrū. qm̄ mlta mala docu
 cuit ociositas ¶ Recogitēt in super nobiles
 et ignobiles illud ps. Labores manū tu
 arū q māducabis/btūs es et bene tibi erit.
 Elgerē hic de medicitate. nisi q ad alia fest
 no. ¶ Ceterū plurima superebat hoc loco
 querimonia cōtra quosdaz supbe et enerui
 ter ociosos pferim ecclesiasticos et religio
 sos. sed aduersus eos satis firuolūmē illud
 egregiū qd d ope mōachoz pposuit Aug.
 a quo postm? multa Hugo de scō victore
 sumpsit/et explicādo dissertit. ¶ Itaqz illd
 qd de forti mulieri pdicat sapiēs marie cō
 uenit que panē ociosa nō comedit/sz ques
 uit lanā z linū z opata est p silio manū su
 arū. Ideo rite subinfern? mystice de ioseph
 viro suo q nobilis in portis vir et. Et hec
 de nobilitate ioseph z marie dicta sufficiāt
 ¶ Sequit de vtriusqz in vtero sctificatiōe

Secūda cōsideratō

R ¶ Maria (d q natus est Iesus) sicut fuerat
 in vtero scificata prius qz nasceret. ita de io
 seph virginali viro suo pia credulitate cre
 di pōt qzuis nō oīno similiter. ¶ Pōt foris
 hec dissilitudo notari in hoc q ioseph post
 originale ptractū scificatus est in vtero ba
 ptismo flaminis sicut iohes baptista z ali
 orū plurimi. Sic eni in officio hierosoly
 mirano de ioseph cōposito p̄tinet. z ex pre
 missio quadruplici pncipio sequi videtur.
 ¶ Maria p̄o ita puenit gratia scificans. vt
 qzuis lege cōi teneret obnoxia pctō origia
 li iuxta causas vniuersales generatiōis ab
 adā traducte. nō sic aut filius eius iesus qz
 nō ex virili cōcubitu genit? est. nihilomin?
 ipa maria lege puata ac puilegiata sic puē
 ta est vt nequaqs illd generale p̄traheret. q
 niā h et potuit z decuit fieri vt p̄fectissimū
 saluator filii? et? p̄fectissimū in sua m̄se mo

dū saluatōis impēderet talitē cā sanctificā
 do a peccato vt in illud in quod aliqui casu
 ra erat. ipō sanctificāte et gram infundente
 nō caderet. et ita cōtereret caput serpentis an
 tiq nūqz ab ei? pede p̄trita. ¶ Long? est
 sermo si cūcta p̄sequi vellem? de hac scifi
 catōis materia/ quā ad bñdiete conceptō
 nis sue festiuitatē remittim?. eliciētes religi
 osum ac morale documentū pie z crebro p
 dicandū. Cōstat itaqz deū misericordiā sal
 uatōis sue nō ita legibz cōibz traditiōis xp̄i
 ane nō ita sacris ip̄is alligasse qn absqz p
 iudicio legis eiusdē possit pueros nōdum
 natos extra vterū intus sanctificare gr̄ie sue
 baptismo vel frute sp̄s̄scti ¶ Debēt igitur
 mulieres p̄gnantes. silz et viri sui p se z alios
 diligenti? p̄ces fundere deo z a sctōs an
 gelos custodes hoīm. etiā pueroz in vtero
 Debēt ad ceteros sctōs sc̄tāsqz oēs p̄fuge
 re/ q̄tinus infans nōdum nat? si forte mo
 ritur? est priusqz ad baptismi flum̄is gr̄az
 puenire valeat dignet ip̄m dñs iesus sum
 mus pontifex baptismo sp̄s̄scti pueniēdo
 misericorditer cōsecrare. Quis eni scit si for
 te exaudiat de? imo q̄s nō deuoti? sperare
 valeat q orōnem hūiliū z in se speratiū ne
 quaqs d̄spiciat. ¶ Proficit hec p̄sideratō ad
 excitatōem deuotiōis i pentibz. pficit ad le
 uandū eoz angustia dū sine baptismo de
 cedit puer/ quia nō oīs inde spes salutis ab
 lata est. Sed neqz absqz reuelatōe dat (fate
 or) certitudo. ¶ Sz orit i hac p̄sideratōe se
 cūdar i silibz dubitatō theologica salubrit
 corā h sacrosco p̄cilio et publice ptractāda
 ¶ Necessitas eni maior incūbit. vt h fiat qz
 antea crediderā. Dicit q̄ppe nra p̄sideratō
 q maria fuit i vtero scificata/ imo et ip̄e io
 seph. Constat aut q hoc in septura sacra q
 est canō biblic neqz cōtinet explicite. neqz i
 p̄tētis in eadē educit euidenter. ¶ Est igit
 questio si de necessitate fidei tenēda ē veri
 tas nre p̄sideratōis secūde. Et h est inuesti
 gare sub generali regula. que vitas est cer
 ta fide et de salutis necessitate tenēda. q de
 sola pbabilitate/ q d pietate fidei. z q̄ sit im
 prinens. ¶ Rūdere p̄posueram? p vnicam
 distictōez septuplicē collocādo vitates pri
 nētes ad religionē xp̄ianā sub sex q̄dibz ad
 inuicē ordiat. inferēdo breues z paucas
 p̄positōes corollarias q forsitā min? habēt
 pdicatōis locū qz exercitiū scholasticū i spi
 ciūt. q̄le exercitiū postm? habere sperātes
 nos hac dubitatōe p̄licta trāsibim? ad r̄liqz

Sermo de natiuitate

considerationes terciā et quartā

Tercia consideratio

S Maria (de qua natus est iesus) sicut habuit reppressionē fomitis originalis ne in uiciōsam exardesceret concupiscētiā. sic de Ioseph uirginali spōso suo intelligi pie p̄t̄ p̄re fertim dū m̄rimonialiter eidē cōiunct̄ est. **U**n̄ sicut maria potuit ex sentētia dicere illud Sare uxoris Thobie iunioris filie raguelis. Tu scis dñe qz nunq̄s concupui uirū. et mūdā seruauī aiām meā ab omī concupiscētia. uirū autē cū timore tuo / nō cū libidine mea cōsenti suscipe. sic ip̄e ioseph potuit ap̄d̄ deum gl̄iari / ita enī pie teneo. Tu scis dñe quā nunq̄s concupui feminā. et mūdā seruauī aiām meā ab omī concupiscētia. Uxorē autē cū timore tuo nō cū libidine mea cōsenti suscipe. **T**estis et assertor huius sentētie nobis est Hiero. libello de perpetua uirginitate marie contra heluidiū rē. Similiter Hugo de sc̄to victore in tractatu d̄ cōiugio beate marie et alij sc̄toꝝ pl̄imi. Hieronym̄ enī ioseph p̄mansisse uirginē n̄ dubitat astruere. **I**oseph igit̄ p̄us q̄s iungere tur cū uirgine maria. corrupt̄ uel uxorat̄ nō fuerat. Et hoc maxime p̄cludim̄ ex eo qz si m̄ri sue dñs iā p̄uente neminē dare custodē uoluit nisi uirginē. s. iohānē euāgelistā. q̄nto magis existimandū est qz h̄ fieri uoluit in adolescentiori etate. **S**il̄ filī iesus sic nō uoluit nasci. ita nec nutriri nisi in puritate uirginali. **P**orro ioseph si ab uxore post imediatū tps nuptiarū p̄tinuit semet ip̄m sicut euāgeliste testimoniū habet qz n̄ cognoscebat eā donec peperit filiū suū p̄mogenitū. et h̄ p̄pter reuerentiā tāti sacramenti tātiqz mysterij. **H**ic aptissime dat̄ intelligi qz nec post partū cognouit eā / qm̄ uirgētiō erat rō tunc q̄s p̄us ut ab eō cognitiōe separet. Et h̄ nobis nō ut dubiū s; ut certa fide tenēdū nunc iniūgiē. sic qz maria p̄ptū inuolata p̄māsit. **E**ddam̄ qz ioseph cū esset uir iust̄ cū p̄terea fomitē original̄ peccati uel reppressum uel extinctū haberet (ita eī decebat fieri ne marie speciositas uel familiaritas sibi cederet in scādālū uel ruīnā) ip̄se ex cōiuctu et cohabitatiōe familiari marie n̄ mouebat̄ ad libidinē sed ad castitatē taz ex reppressiōe h̄mōi fomitis in seip̄o / q̄s ex marie uirtute et merito / q̄s ex disciplinato uersa / rōis modo. **H**ic figuraliter p̄t̄ illō de sunamite q̄ erat puella pulchra nimis et dormi-

ebat in sinu dauid / q̄ tamē nō cognouit eā. nec i eī concupiscētiā quolibet exarsit. Sic enī certissimū ē de maria uirge sua qz ex cōiuctu seu associatiōe uiri nulla eā carnis titillatio. null̄ prurit̄. nulla illecebra p̄ueniens rōez uel inobediēs sibi uexabat eā. Alioquin peccasset salte uenialit̄ / quod Auḡ negat. **H**egant et doctores / qz gr̄e plenitudinē habuit ad uincēdū ex omī p̄te peccatū. pl̄ q̄s adam ex originali iusticia. **T**radit dñs bonauētura h̄ se habuisse a iudeoz fidei narratiōe qz null̄ ex aspectu gl̄iose uirginis q̄uis esset pulchra nimis uexabat aut inflamabat ad fedā carnis concupiscētiā / s; eam pot̄ extinguebat ille diuin̄ aspectus quasi frigid̄ q̄dam ex ocul̄ ros uirginis spiraret uel efflueret a mente sua castissima. **S**ic ex aduerso de peccatrice ac petulanti muliere uerū est illud oratiō. Et uultus nimum lubric̄ aspici. **S**ic de talib; notauiacobus. Oculos inq̄t h̄ntes plenos adulterij et insatiabil̄ delicti. unde p̄surgit fascinatiō q̄dam illecebrosa in aspiciētes. **D**e mini melatī alias cū de cōceptiōe uirgis sermo fieret materiā hanc p̄ similitudines et rationes p̄tractasse ut de samma herba cuius et alioꝝ quorundā p̄ciosoz lapides / mouet aspectus ad castitatē. **E**licio prin̄ ad cōfirmandā marie p̄petuā uirginitatē euz ioseph. **N**on oportet credere ip̄m ioseph iustū uirū marie senio fractū / debilitatū aut frigidū fuisse dū nupsit marie adolescentule ad saluandū castissimū atqz pudicissimū cū ea uictū. **P**otuit utiqz pl̄ opari sp̄sāctus in p̄suando castitatē ip̄i ioseph reppressionē uel extinctiōem fomitis original̄ in ip̄o. q̄s senectus uel senii opef. **E**tenī quis nesciat q̄sdam senes septuagenarios aut octogenarios spurcissimis et fedissimis libidinibus exarsisse cuntes post desideria sua et in adinuentōibus suis turpissimis / quales etiam uel cogitare / uel dicere pudor et fetor est cōputrescētes. **S**ensit uirginitatē gr̄am qui dixit. Scio enī qz cōtinens esse nō possum nisi dederit deus. **S**ic autem existimo ioseph fuisse iuuenē. sicut iuuentutis terminos ponit Isidor̄ / quos exēdit a xxvii. annis. ubi terminat adolescentiā uel qz ad annū quinquagesimū / quo tpe etas tūc senectutis ichoat. **F**uit igitur ioseph dum primo despōsatus est sub quinquagesimo anno constitutus. **N**ec uiget in oppositum libellus de infantia saluatoris. quia

fure damnat⁹ e. Douet autē ad hoc pietē
 nendū multipler rō. ¶ Prio ppter mysteri
 um ppheticū q̄ dicit i Esaiā. Letabit spō
 sus sup spōsam / z habitabit iuuenis cū vir
 gine / vbi glosa interlinearis z ordiaria dīc
 ioseph cū maria. Douet historie p̄sidera
 tio / qz Cleophas scdus maris ane. ex cu
 ius filia sorore marie v̄gis geniti sunt q̄ttu
 or fratres iacob⁹ ioseph symon et iudas / ha
 buit frēm ipm ioseph virum marie filia stre
 sue. Non igit̄ videt̄ pbabile q̄ in erate tātū
U distaret ioseph et cleophas fratres ¶ Do
 uet terciō finis et ratio despōsātōnis marie
 cū ioseph. Querō duplex p̄ncipaliter assigē
 ¶ Una ppter mysteriū et obseq̄um p̄stāduz
 ipi marie z puero iesu euntibz in egyptū il
 lic manentibz / z inderemeātibz. et p̄seq̄nter
 vsqz ad p̄fectā etatē. Cōstat autē q̄ ad talia
 nō fuiss̄ idone⁹ hō senio z fractus z impo
 tēs / q̄lis eget ampli⁹ vt ei mīstret q̄s mini
 stret. Qualis p̄terea onerosior marie q̄s ob
 seq̄ntior extitisset. Altera rō fuit ad p̄suā
 dā marie famā apud p̄fidos iudeos / z ad ī
 carnatōis mysteriū celādū demonibz. q̄ rō
 cessasset p̄sus si ioseph senex frigid⁹ et qua
 si maleficiat⁹ palā apparuiss̄. Talis enī q̄
 pacto credi potuiss̄ alicui⁹ pater infantis.
 ¶ Quereret igit̄ aliq̄s cur senex d̄pingitur.
 R̄sio / d̄pingit̄ alicubi senex ppter mentis
 z castitatis virtutē. sic dicit sapiēs q̄ etas se
 nectutis vira immaculata. Quo cōtra dīc p̄
 phetic⁹ sermo q̄ maledict⁹ puer centū an
 norū. ¶ Vel ideo pingebat̄ senex ab initio
 nascētis ecclie dū marie p̄petua v̄gitas nō
 dū vt mō radices fixerat in cordibz fidelīū
 ne suspicarent̄ carnale aliqd d̄ ioseph et ma
 ria. Hinc fortassis omīssa ē solēnitatio ce
 lebris de tā venerādo letoz z iungio. ¶ De
 pictū tū inuenim⁹ ioseph velut in erate iu
 uenili q̄lem p̄diximus sicut i hac alemania
 crebro notauī. ¶ Vel dīc illd̄ Oratij Pictō
 ribz atqz poetis Qdlibet audendū semper
 fuit equa ptās. Suggerebat̄ loco religi
 osa studiositas plima p̄q̄rere d̄ castissima z
 sanctissima p̄uersatiōe ioseph cū maria de
 p̄fabulatōnibus suis diuinissimis. in loco
 p̄grinatōis sue sup mysterijs n̄re redēpti
 onis / sup canticis ipi⁹ marie zacharie et sy
 meonis. Sup his p̄terea oibz q̄ dicebant̄
 de puero iesu. et q̄ videbant̄ in eo et q̄ reue
 labant̄ ab angelo. imo z que felici expimen
 to tu maria didiceras. ¶ Und̄ sicut decuit
 mariā vt summa puritate niteret. sic decuit

vt haberet suo mō parē sponsū purissimū
 q̄ cum p̄petua virgine virgo p̄us ac poste
 ri⁹ p̄maneret. Uterqz regali p̄genie renitēs
 z illustris. Uterqz sanctificatiōem in vtero
 recipēs cū maria plena grā fomitē rep̄mē
 te mansit ioseph replet⁹ grā. peccatū saltem
 mortale qdlibet supante. ¶ Nouit maria v̄
 ginitatē / vouit et ip̄e ioseph fm doctores.
 cui voto nō repugnauit vera matrimonia
 lis cōiunctio neqz corpoz mutua trāslatio
 In q̄ m̄rimonio ples fuit fides atqz sacra
 mentū. ¶ Nouit maria mysteriū incarnatō
 nis a secul absconditū āgelo nūciāte. nouit
 z ioseph ammonit⁹ sup hec ī somnis vt exi
 stimo pie pri⁹ edoct⁹ familiariter a maria.
 ¶ Sicut beatā Ceciliā legim⁹ valeriano spon
 so suo dixisse. Est mihi mysteriū quod re
 uelem amantissime iuuenis si tota illd̄ fide
 custodias zc. Quidni fuerit audentior di
 uino p̄fidens auxilio maria erga sponsum
 suū ioseph pudicissimū / cū esset iust⁹ / q̄s ce
 cilia erga valerianū. quē vrgebat impetus
 nuptiarz. ¶ Turbata est maria in angelica
 salutatōe / sed nō conturbata vl̄ incredula. Æ
 Turbatus est ip̄e ioseph ad stupendū tan
 te nouitatis miraculū / ita vt nollet mariāz
 traducere / nō tamē cōturbatus vl̄ culpabi
 liter incredulus / sed stupor quidā app̄hen
 derat eū / sicut de petro legim⁹ dū ait ad Je
 sum. Eri a med̄ne / quia peccator sum. Jo
 seph similiter cōiungi cōiungio tā excellētissi
 me virginitatis marie indignum se iudicabat.
 ¶ Propterea nō ex credulitate suspitiosa. sed
 ex p̄fundissima humilitate videt̄ mariā
 traducere noluisse / sed quasi dixisse. Eri a
 me domina / quia peccator sum. Hinc an
 gel⁹ ad eum. Ioseph fili dauid noli timere
 accipe mariā coniugē tuam. nō dixit / noli
 incredulus esse. ¶ Uisitauit maria zachari
 am z elizabeth / nō dubiū quin de licentia z
 cōsensu viri sui ioseph iam de sacramēto in
 carnatōnis instructi. Uisitauit z Ioseph
 vel illo tūc / vl̄ in solēnitate pascali que pro
 prima erat / z ad quā ire iubebat lex in hiern
 salem. ¶ Decātauit canticū maria / cecinit
 et ip̄e zacharias. Non dubiū quin p̄iceps
 z cōsciūz canticorū istozū ioseph extiterit.
 ¶ Cōgratulata ē maria cū ceter⁹ pentibz et
 p̄gnatis ipi elizabeth puerpe / dū ioh̄ez enī
 ra ē. a q̄ cōgratulatiōe ioseph alien⁹ fuisse n̄
 putāduz est. Recogitabat maria signū da
 tum ipi achaz de virgine paritura in se cō
 pletuz fuisse. Gloriabat̄ et hoc ip̄e ioseph

Sermo de natiuitate

magnificās deū in corde suo / et assidue gēti
as agens. ¶ Obediuit ioseph edicto qđ fecit
cesar augustus / obediuit et maria. Scriptū
est ei qđ Ioseph iuit i bethleem cum maria
uxore sua pgnate. Sciebat enī obediēdū
esse p̄tātibz sublimioribz. qm̄ sic ē voluntas
dei. ¶ Maria filiū suū p̄mogenitū mox vt
natus est adorauit cū gaudio et exultatione
Ioseph ab hoc adoratiois gaudio et exulta
tione nequaquā alienus fuisse credendus est. ¶ Ma
ria p̄suabat oīa qđ dicebant de puero iesu p̄
pastores / p̄ tres reges / p̄ symeonē / p̄ annā /
p̄ ceteros / p̄ferens ea in corde suo et admi
rās. nō ex ignorātia s̄ ex isolita mysterij re
uerētia Ioseph filij. Nam septū ē qđ erat pa
ter iesu et mater admirātes sup̄ his qđ dice
bant de puero. ¶ Obediuit ioseph angelo
iubēti in somnis vt acciperet matrē cū puero
vt fugeret in egyptū. Obediuit et maria
noua illa puerpa et delicata iuuēcula nocte
p̄urgens. In qđ pegrinatōe laboriosissima
dicere poterāt vterq; ad dñm. Cantabiles
mibi erāt iustificatōes tue in loco pegrina
tiōis mee. Unde qđā metricē scribit velut
ex p̄sona pegrinātū et p̄fallentiū d̄ lege dñi

Esto pegrinis nobis cantabilis alma
Lex dñi releuans tedia dura vie
Nam fugiūt tristes citi p̄ inania cure
Larmina diuinū dum modulāt amor
Ergo celigena miseris mens icola terris
Sis psaltes liricis iugiter apta modis
Sic nō te totā lacrimaz valle molesta
Sed celo poteris dicere te positam

y ¶ Et o bone iesu o salutarifer christe q̄s suffi
ciēter existimare possit egressum p̄gressus et
ingressum pegrinatōis illi septēnal / q̄ntus
fuerit hinc labor dolor et timor / q̄ntus inde di
uinorū sapor et dulcor. Et vnde: Namiz ex
diuina solatōe qđ facit etiā cū tēptatōne p̄
uentū. Ex mutua rursus collatōe et allocu
tōe ioseph cū maria / et amboz cū puero ie
su. Ex recogitatōe tandē diuini p̄siliij sup̄re
demptōe generis hūani / sicut Aug⁹ p̄fitec
qđ nō satiabat dulcedine mirabili. sup̄ alti
tudine p̄siliij diuini in redemptōe generis
hūani. Quis det inestuisse collocutōibz hu
iusmodi: Quis pegrinantibz hīs cōcesserit
astituisse: Quis iconomiā illā honesta pau
p̄rate gētilissimā viri et uxoris cū filio / vbi p̄
famulo dabat asinus / s̄m ozigenē p̄siderare
poterit: ¶ Unde si ver⁹ illa m̄r elizabeth ex

clamauit p̄pheticē ad vnicā marie salutati
onē / si exultauit p̄ gaudio iohānes infans
i vtero suo. qđ ex cōtinua cohabitatioe et al
locutōe cū maria et puero iesu / iust⁹ ioseph
acceperit diuine cōsolatōis et illuminatōnis
dici neq̄t. ¶ Quis det hymnū de cāticis syō
ex maria suauiter audiuisse in terra aliena:
Quis det eā baiulātē in vlnis / speciosum
forma p̄ filiis hoīm / que blādiebat arridē
ti. qđ dolebat vagienti. qđ frequēter tibi viro
sponso suo ioseph baiulādū / fonēdū / oscu
landūq; tradebat / vidisse: ¶ Legim⁹ p̄terea
puerū iesum dū duodecim annorū fact⁹ esset
subditū fuisse ioseph et marie. qđ subiectio
sicut inestimabile notat hūilitatē in iesu. ita
dignitatē incōpabile signat in ioseph et ma
ria. ¶ Porro legim⁹ in trāsitu marie ipsū
astitisse. Hoc enī Hiero. argumētāt. Sic
et in obitu felici ioseph recte credendū ē ma
riā sponsam et filiū iesum corporalit̄ affuisse.
Ante enī christi passionē defunct⁹ ē. Alio
q̄n enī custodia m̄ris alteri p̄missa n̄ fuisset.

¶ Hinc metricus quidā
¶ Uenerat illa dies qđ vitā morte paret
Perpetuā tibi iuste ioseph dō iclita ples
Christ⁹ adest cū m̄re pia quibz officiose
Seruieras. vultu placito solantē euntē
Dra licz lacrimis / opplerit int⁹ aborū
¶ Naturalis amor / etenim sic credere fas est
D. p̄rem iesus / et sponsū fleuit morientem
Virgo beigna suū / fidei custodis amatoz
Procūbit lecto / p̄plexans mēbra pudicis
Oscula dat labijs / mi vir p̄clamat / obis ne
Deseris et viduā passurā dira relinqs
Velle tū fiat dñi dilecte vale mi.
Ecce iesus tuus / in placita te sede locabit
Protinus ip̄e ioseph p̄ciosa morte q̄uit

¶ Legim⁹ christo moriēte multa corpora san
ctorū surrexisse et venisse in sc̄tām ciuitatem
hierusalē et apparuisse multis. ¶ Hic forte
dicit apl⁹. Acceperūt m̄lieres de resurre
ctōe mortuos suos. Recogitet oro pi⁹ ani
mus si iust⁹ ioseph vn⁹ est ex illis putādus
fuisse. qđ marie apparuerit charissime spon
se. qđ eā cōsolat⁹ sit / qđ tandē christo in celum
ascēdente simul et ascēdit gl̄ificat⁹. Ad du
biū i aīa / s̄ an et i corpore. nescio / de se sc̄it. et col
locat⁹ est a dextris ip̄i iesu. s̄ est in potiori
bus bonis suis. ¶ Concludit ad extremū
p̄missis et alijs ienarrabilibz iusti ioseph
p̄conijs / q̄s recte / q̄s religiose faciūt et fecerūt
qđ celebritatē de virginali cōiugio marie et

ioseph / qui festiuitate solene de beato trās-
tu eius de ioseph pagere senserūt tam verbis
q̄ scriptis suis / q̄ scripta quoniā v̄l haben-
tur v̄l faciliter haberi p̄nt / ea breuitatis a-
mor linq̄t. Et ad vltimā se trāsferit cōsidera-
tionem. que post v̄bū de nobilitate ioseph
z marie in p̄ma cōsideratiōe Dehinc de ipo-
rū sc̄rificatiōe in altera Rursum de fomitis
rep̄ssiōe in tercia loquit̄ de multiplici nati-
uitate iesu. z de habitudinē quam habet ad
maria atq̄ ioseph h̄mōi natiuitas

Felix illa dies / toto celeberrima mūdo
Sacra docens leta / q̄ sc̄adit ad ethera v̄go
Dater / z angelicos ciues superuolat om̄s
huc tibi v̄go ioseph ihs z tua sp̄osa p̄p̄quū
Credere fas statuūt solū t̄les ob honores
Concinim / facite nobis hec gl̄ia def

Quarta cōsideratio

De Maria nat̄ est iesus q̄ vocat̄ christus
nedū corpaliter sed sp̄ualiter q̄dem. Et de
virginali sponso suo Ioseph suo mō dici
p̄t. Non ēdem dici p̄t q̄ de ioseph nat̄
sit iesus. modo q̄ blasphemar̄ iude⁹ infelix
q̄ dicit x̄pm ex ioseph semie esse natū / pro-
cul h̄ a pietate fidelū. Sed attēdo tripli-
cem natiuitate iesu christi / attēdat z v̄ra be-
atitudō. sc̄z eternalē / corpalē / sp̄ualē vel
mentale. Nascit̄ enī eternaliter ex p̄re. quē
admodū nascit̄ splēdor ex luce coe⁹ luci.
Hinc est illud ecclie canticū. O oriēs splē-
dor lucis eterne. Et in p̄sona sapiētie incre-
ate dicit Eccl̄asticus. Ego ex ore altissimi
p̄dij p̄mogenita ante oēs creaturā. Et Esa-
ias. Generatōez ei⁹ q̄s enarrabit̄. Et i ps̄.
Ex vtero ante lucifer genui te. In hac eter-
nali natiuitate x̄pi iesu. neq̄ maria neq̄ io-
seph cōmūicat. Altera natiuitas x̄pi iesu
fuit corpaliter in mūdo ex virgine. De qua
angel⁹ ad maria. Sp̄ūsc̄tūs supueniet in
te z vir⁹ altissimi obūbrabit tibi. Ideoq̄
z quod nascet̄ ex te sanctū. vocabit̄ fili⁹ dei
Et hoc factū est q̄n cōpleti sunt dies Ma-
rie vt pareret / z peperit filiū suū p̄mogeni-
tū. Et in hac q̄dem natiuitate sola Maria
materiā mīstrauit. Et uero qz corp⁹ marie
fuit ip̄ius ioseph iure m̄rimoniali q̄ fit mu-
tua trāslatio corporoz viri ad mulierē z econ-
tra. Uideam⁹ si cū intelligētie sobrietate di-
cere fas nob̄ sit q̄ ex corpe z carne Ioseph
natus est christ⁹ iesus. Et h̄ dici forsitā pos-

set nisi piarū aurū timeret̄ offensio. An-
aduertamus tū ex lege veteri / q̄ si frater de-
cessisset sine ple / frater sup̄stes ducebat vxo-
rē defuncti vt suscitaret semen ei⁹. Ac nat⁹
inde puer dicebat̄ fili⁹ / nō q̄dem naturalis
sed legal⁹ illi⁹ q̄ iā obierat fratris. Sic enī
z cordat̄ euangelica series genealogie chri-
sti dū ioseph legit̄ habuisse duos p̄res. vnū
quē matthe⁹ noiat Jacob. alterū quem ap-
pellat Lucas hely / q̄ legalis fuit pater. Ja-
cob vero natural. Quorsum ista? Admirū
p̄ intelligētia l̄re ne pateat irr̄sidiō vel sc̄ada
lo nescientiū morē scripture. quasi Ioseph
habuerit duos p̄res naturales. Uel q̄ euā-
geliste mēiti sunt / prout opponit Julian⁹
Proinde q̄tinus daret̄ intellect⁹ quō Ioseph
dictus est pater iesu christi / nedū a iu-
deis h̄ putantib⁹ et carnalit̄ sc̄otiētib⁹ / sed
ab ip̄a etiā virgine maria. Fili inquit quid
fecisti nobis sic. Ecce p̄ tu⁹ et ego dolētes
querebam⁹ te. Fuit itaq̄ ioseph p̄ iesu
reputatōe. Fuit pater curatōe. qz nutriti⁹.
Fuit tercio pater generatōe. nō q̄dem sua!
sz marie vxoris sue / coopante sp̄ūsc̄tō. z qd̄
āmōdo vices ioseph gerēte / nō virili semi-
ne sed mystico spiramie. Propterea p̄f qui
dem ioseph nō natural sed legal⁹ pueri iesu
dici p̄t. cui sp̄ūsc̄tūs suscitauit semē carna-
le. Valenti⁹. Natus est igi⁹ iesus in tra seu
fundo ip̄i ioseph. de qua terra clamat Esa-
ias. Rozate celi desup et nubes pluāt iustū
aperiat̄ terra et germinet saluatorē. Et i ps̄.
Veritas de terra orta ē. Quidni p̄petat igi-
tur ip̄i ioseph ius aliq̄ legale vltra ceteros
homies in b̄ndicta pueri iesu formatōe. qz
niā natus est in ea z ex ea carne cui⁹ domi-
niū iure m̄rimoniali vere trāslatū erat i ip̄-
sum ioseph. Uñ nō cōfundebat̄ maria vo-
care ioseph dñm suū / quēadmodū de sara
ad abraam scribit apl⁹ pet⁹. Uñ z p̄po-
nit eū sibi vbi pus. Ecce pater tu⁹ et ego
q̄rebamus te. Admirū. Quia maior in ma-
ria q̄s sara humilitas. et Ioseph dignitas
abrahe dignitatē supabat. Fuit aut̄ hec p̄-
creatio pueri iesu in te maria p̄ sp̄itūsc̄tū
de cōsensu v̄o vel interpretatiuo viri Ioseph.
Uolebat enī q̄ fieret volūtas dñi per
oia cū esset iust⁹. Nec autē dicim⁹ ad ex-
cludendū partus adulterinos vxorū. in q̄-
bus mariti vel nō cōsentitūt / vel p̄sentire ra-
tionabiliter neq̄unt. Nullū idcirco ius pa-
ternitat⁹ in talib⁹ filijs (licz in fundo suo ge-
nitis) vendicare possunt. Libet hic excla-

Sermo de natiuitate

mare. O mirāda p̄sus ioseph sublimitas tua. O dignitas incompatibilis. vt m̄ dei/ regina celi. d̄na m̄di appellare te d̄m nō indignū putauerit. Nescio sane p̄fes ortho- dori q̄d hic ampli⁹ habeat mirabil' vl' hu- militas in maria. vel in ioseph sublimitas q̄uis incompatibiliter erupet vtrūq; puer iesus b̄ndict⁹ in secla. de quo scriptū r̄ iam dictū est q̄ erat subdit⁹ eis. Subdit⁹ fabro is q̄ fabricauit aurozā et solē. Subdit⁹ fe- mine tertrine cui flectit omne genu celestū terrestriū et infernoz. ¶ Luperē mibi v̄ba suppeterēt ad explicādū tā altrū r̄ abscondi- tū a secul' mysteriū. tam admirādā venerā- damq; trinitatē iesu ioseph r̄ marie. Uellē mibi q̄dem adiacet sed posse nō inuenio ac in ip̄o conatu deficio. Un̄ cū gr̄ia similiter r̄ gl̄ia natū nō tollat s̄ extollat et pficiat. recogitem⁹ pia deuotōe q̄ si vinclo q̄dam naturali/obligatio p̄surgit filij ad m̄rem et matris ad sp̄osum suoz. r̄ vtriusq; .s. filij et matris ad fidelissimū vigilatissimū r̄ sedu- lū custodē r̄ nutritium ioseph. q̄ fuit caput marie. habēs inde auctoritatē aliquā prin- cipatū d̄natōez/ vl' imperiū in mariā. sicut r̄ maria suo mō in filiū suū iesū iure natal' m̄nitar'. quāt⁹ existimād⁹ est iust⁹ ip̄e Jo- seph nūc in gl̄ia et in cel' q̄ talis r̄ tantus i- uentus est h̄ in miseria r̄ in terris. ¶ Profe- cto si nō mentiebat' iesus q̄ ait. Ubi sū ego illic r̄ minister me⁹ erit. Ille primior videt collocādus in cel' qui in misterio fuit vici- nior obsequantior atq; fidelior post mariā in uent⁹ in terr'. ¶ Sed hec hacten⁹ de ip̄a na- tiuitate cor'pali iesu xp̄i cur' p̄iceps quem/ admoduz Ioseph extiterit sup' viros cete- ros/ r̄ de sublimitate sua aliq̄liter aptū ē ho- noze sanctor' sanctariūq; oim̄ iter q̄s nō ē p̄tentio quis eoz videat maior esse ac intel- ligētē sobrietate semp saluis. ¶ Nūc de ter- cia natiuitate que sp̄ialis est r̄ omni deuote viuētī. m̄dicabilis sermo loquat'. d̄ qua christ⁹ ap̄d Iohem ait. Oportz vos nasci denuo. Et itez. q̄d natū est ex carne caro ē. r̄ q̄d natū est ex sp̄ū spirit⁹ est. In hac autē natiuitate vicissitudo mirabil' est. qz dū na- sca' iesus in aīa deuota p̄ fidē r̄ gr̄am fit ip̄- sa verbigena. h̄ est verbū generāl' r̄ m̄ dei. que tū ania nedum p̄ naturā sed p̄ gr̄uitam adoptōem est filia. vt vez sit de qlibet tali aīa q̄ ip̄a est virgo m̄ et filia. Itaq; q̄ ma- ter sit testis est omi exceptōe maior qui ait. Qui fecerit volūtate p̄is mei q̄ in celis est

ip̄e meus frater soroz r̄ mater est. Porro de filiatōe q̄d iohānes. quid paul⁹ dixerit sci- mus. Dedit eis patrē filios dei fieri inquit iohes. Et quōd' subdit q̄ p̄ fidē. qz his qui credūt in noie ei⁹. Eodē enī teste. Dis qui credit qm̄ iesus est christ⁹ ex deo natus est. Sequit' aliud q̄d p̄inet ad anime v̄bigene/ ne/ dei m̄ris et filie virginitatē. Qui nō ex sanguinib' (ait) neq; ex voluntate carnis. ne q; ex volūtate viri. sed ex deo nati sūt. Nescio dicere q̄d sentio/ nescio si satis assequoz verbis/ suppleat impfectū meū sapientissi- ma beatitudo v̄sa. ¶ Itaq; cōsiderat' i aīa rōnali indiuisibili q̄dem substātalit' por- ti uncūla q̄dā virginalis/ que nec obnoxia p̄t esse violatōi. Hec appellat' quādoq; a do- ctorib' synderisis. qm̄q; aper' mentis. qm̄q; scintilla radōis. qm̄q; naturalis instinct⁹ in bonū. Hanc autē synderisim nec ip̄i viola- tores/ r̄ p̄supratores aīaz demōes corū- pere p̄nt. etiā i inferno/ qn̄ ad bonū stimulet r̄ ad malū remurmuret. Hinc nascit' acer- bissim⁹ ille vermis qui nō moriet'. Hic ri- ta discerpēs r̄ dissipās (sup' q̄ cogitari p̄t) aīam infelicē/ dū synderisis impellit ad di- lectōem dei/ sed reproba volūtas toto odi- orū conatu resilit i aduersū. ¶ Sed ad quid ista de synderisi. Certe vt ostenderem⁹ eaz sp̄ virginē esse que dū carz obūbratē r̄ fecū dante sp̄ū sancto manet infelicē steril'. duz autē adest idē sp̄ūs v̄sitas gratificans r̄ fe- cūdans/ fit ip̄a verbigena. h̄ est verbū pa- rics. et hoc sine corruptōe. qz nō ex sangui- nib' cor'poraliū fantasmāz. neq; ex volun- tate carnis desiderioz carnaliū. neq; ex vo- lūtate viri. hoc ē ex potestate liberi arbitrij. sed ex deo est q̄quid hic natū est. Nec ta- men excludit synderisis/ radōisq; cōsensūs. Sed dum nūciat' gratia afflatu secreto et intimo veluti clauso sup' animā ostio sug- gerit aduentū verbi in mentē/ respōdet syn- derisis humili genuflexione. Ecce ancilla d̄ni fiat mibi fm̄ verbū tuum. Deinde v̄sfi- rat Elizabeth senē et corruptā. p̄ quā mysti- ce designat' inferior portio radōis/ se con- uertens ad cor'palia r̄ terrena/ vnde q̄dam/ modo violatur. sed ex munere diuino iohā- nem in se recipit. hoc est. gr̄am participat. Et ita gaudiū marie verbigene i elizabeth grauidam partu tali ḡfēderuari recte me- morat'. ¶ His itaq; breuiter r̄ p̄ captu tan- terei tenuiter expositis de hac virginali na- tiuitate et filiatōe d̄ni in aīa nascitur iesus q̄

vocatur christus nulli dubia relinquit veri-
 tas nostre huius principalis quarte conside-
 rationis. quod scilicet tam ex maria quam ex ioseph nato
 est iesus qui vocatur christus. Quod si traducere pla-
 cuerit verba thematis ad hunc anagogicam
 intellectum. poterunt convenienter aptare quod ia-
 cob genuit ioseph virum marie. Quid enim per
 iacob (qui suppletor appellatur) recte acci-
 pitur quam lucta et suppletio viciorum quod fit
 in activa. in qua primum contemplativum exer-
 cere necesse est. Oportet insuper ut actius post
 se gignet et se meditationem. Est autem medi-
 tatio vehemens animi applicatio ad divinum
 aliquid investigandum cognoscendum et degu-
 standum. quam meditatio recte per ioseph exprimitur.
 quia ioseph crescens interpretatur. Neque enim potest
 aliter anima melius ex crescere spiritualibus au-
 gmentis quam per meditationem fortem et salubrem.
 per quam ascendit anima de virtute in virtute. re-
 lecta vel superata fluxibilitate inani cogita-
 tionum. et voluntario desiderio carnalium eva-
 cuato. Hec insuper meditatio quod robusta est
 neque fluida vel enervis sicut est ipsa cogita-
 tio. rectissime vir dicitur. Sed cuius viri? Viri
 utique marie per quam omnis mens illuminata vel
 illuminatrix divinitus intelligitur. Audi medi-
 tationem illuminantem. In meditatione mea (in-
 quit psalmista) exardescit ignis. Ecce splen-
 dor illustrans. Ex hac autem maria mystica
 nascitur per contemplationem iesus qui vocatur christus.
 non quidem ex commixtione viri sui. quod est
 meditatio. sed per expositum est mystico spi-
 ramine dum spiritus sanctus obumbrat animam ad
 terrena non respicienda refrigerans ab ardore
 illecebrarum carnalium. Illuminat autem ad divi-
 na libero intuitu. longe lateque contemplanda cum
 degustatione quam suavis est dominus. Hec est illa
 beata natiuitas in qua castissimis amplexi-
 bus tenet et deosculatur puer iesus. in quo pasci-
 tur et nutritur lacte devotionis et melle contem-
 plationis. in qua dulcor et splendor est. Quieti-
 am ipsa vice renascitur anima christo. ut ita se mu-
 tuo deceant adulescentes et adulescentula in me-
 tis excessu. et dicat ad dilectum suum dilecta.
 Dilectus meus. supple decet mihi et ego il-
 li. Hec est gratiosa vere desideranda natiui-
 tas. Sic enim nascens succedit deo patri in
 nobilitate. quod deus efficit ipse participatione
 divinitatis. Sic deducit Boetius. Et pro-
 pheta ait in persona domini. Ego dixi dum estis et
 filii excelsi omnes. Ad deo quidem maria fu-
 it divina. ut ea que de sapientia increata scribit
 Ecclesiasticus. ecclesia transferat ad maria.

ut est illud. Ab initio et ante secula creata sunt.
 Succedit preterea talis deo in dilectione.
 Videte (inquit Iohannes) qualis charitatem
 dedit nobis deus pater ut filii dei nosemur
 et simus. Succedit in strenuitate. quod omne
 quod natum est ex deo vincit mundum. Et iterum.
 Omnis qui natus est ex deo non peccat. Non
 ne tibi magna videtur strenuitas vincere mun-
 dum et non peccare. Succedit demum in here-
 ditate. quia si filii et heredes sunt. Quod con-
 tra nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto
 non potest intrare in regnum dei. quod est here-
 ditas patris nostri. Legitur Aristotelem dixisse.
 Gaudeat bene natus. gaudeat plane quia
 non ex sanguine neque ex voluntate carnis. ne-
 que ex voluntate viri. sed ex deo natus sunt mo-
 do dicto. Quo contra maledixit Iob. male-
 dixit et Hieremias natiuitati sue. representan-
 tes illud apostoli. Omnes nascimur filii ire. Hec
 est natiuitas nature corrupte. que seclusa gratia
 miserabilis est. Iob. homo natus de muliere
 breui vivens tempore replet multis miseriis. Et
 Ecclesiastes laudavit magis mortuos quam vi-
 uentes. et feliciorum utroque qui non dum natus est
 Quia in re stultissimum est solennizare natiui-
 tatem hominum. quemadmodum fecit herodes
 die natalis sui celebrare. in quo iohannes occisus
 mystice gratia perditur. Hinc recte traditur
 facere gens tracie que natiuitates hominum
 deplorat. et gaudet mortuorum. Dies vero na-
 tiuitatis spiritualis dum homo regeneratur est per
 gratiam baptismi vel fluminis vel flammis
 sub intentione celebrari potest. nec dum sine culpabili
 reprehensione. sed cum laudabili gratia acti-
 one apud deum qui taliter dedit nasci de novo.
 Propterea post celebrationem natiuitatis bea-
 ti Iohannis baptiste sacratissima et iocunda
 quia sine peccato natus est per sanctificationem
 instituit ecclesia natiuitatem beate et gloriose
 semperque virginis marie celebrari fieri admo-
 nita prius miraculo. Ad didit consequenter octa-
 uas propter adipiscendam (sicut hystorie tra-
 dunt) ecclesie pacem. Hinc in oratione natiui-
 tatis eiusdem dicitur. Famulis tuis dominus celestis
 gratie munus impartire. ut quibus beate virgi-
 nis parte extitit salutis errorum. natiuitatis
 eius votiva solennitas pacis tribuat incremen-
 tum. Si vero propter finem conformem congruat hu-
 ic sacrosacte synodo laudis aliquid vel hono-
 ris instituire per virginalem sponso marie Jo-
 seph. cui honor reddatur in ipsam et in eum
 que de ea natus est iesum christum. viderit vere he-
 aritudinis sapientissima duotio. Non quod mul-

Prosa in circūcissione dñi

tiplicationē festiuitatū apud vulg^o qđ de labore manūū viuere habz suadeam^o / essz vtinā apud tales hmōi numer^o festiuitatuz minor / sicut in refo: matōe hic in cōcilio no tarum est. sed apud ecclīasticos z de ecclīasticis talia loqm̄r dñ de celebritate virginalis cōiugij Ioseph cū maria / vel de ipi^o felici trāsitu fieri solēnitatē exoptamus Ad qđ ista: Quaten^o ita marie meritis z intercessiōe tantū tamq; potentis z impiofi qđā modo patroni apud spōsam suā de q̄ natus ē iesus qui vocat^o christ^o / reddatur ecclesia vnico viro vero z certo sūmo pōtifici sponso suo vice christi. Hosq; deniq; singuli do renascamur felici natiuitate / hic p̄ grām z i futuro p̄ glīam que est natale sanctorū. In tercedente te et si fas est dicere / quodā iure tuo iubente glīosissime ioseph vir marie. d qua natus est iesus q̄ vocat^o christ^o

Versus ad predicta

D Alma redēptoris mater / cui lege supna
Vir iust^o / egoq; ioseph cū gine nupsit
Da celebrē / dignūq; tuo psoluere cultū
Coniugio / fac nos purgatis sordibz oēs
Possede deo iūgi / fidei qui federe puras
Desponsans aīas. diuino germie cōplet
Portio nature. pstantior esse maria
Credis / hec celis / hec mūdo dignior ipō
Gratia nā supat naturā / gratia que se
Diuidit in reliq; / istam fontaliē implet
Que clausit gremio / quē tot^o nō capit orb
Olim / nam celi gabriel festinus ab arce
Preradiās alacer / tot^o iocūndus in ipam
Nazareth / urbem galilee mittit / illic
Despōsata viro / dauidis d stirpe / ioseph q̄
Dicitus erat / clauso repitur virgo maria
Ostiolo / cui dixit aue / cui gratia plena
Lui tecū dñs / gabriel que verba salutis
Virgo silens cogitat / aīo turbata q̄sq;
Hunc^o archaniū / diuo fmonere tetit
Hoc natura stupet / stupet hocq; ioseph re
purans se
Hysterijs tātis indignū / voce modesta
Clamat / id vñ mibi q̄s sū: redēp̄cor a me
Dox exi dña / nec eni mibi nubere tecū
Fas video / dñ mltra ioseph trepid^o cogita
Soluit i sōnū. cui iussio celica dixit (ret
Aude clare ioseph vxori trade virū te
O nūmū dilecte deo / cui spōsa frēqnt
Blāda iesuz gremio posuit / fidēter adim^o
Hūc thronū / residz ybi grā saluificās nos
Dira ioseph iusti v̄t^o / laus mira / mariam

Lui deus vxorē sociat / mirare sacratū
Fecundū plis cum virginitatis honore
Coniugū / faber o mir^o / cui subdit vltro
Eurozā z solē q̄ fabricat / hūcq; benigno
Noīat ore p̄iem tali q̄z gaudet alumno
Regia stirps z sacra ioseph te reddidit ab
Clarīs iūsignē titulis / te leta decēter ortu
Paupies manuūq; labor nutrit / obinde
Strenuus z liber ac psalmo teste beatus
Hinc vxor tua tecū sicut vitis abūdans
Te dñm / spōsumq; vocat / nos redde brōf

Larmē eiusdem de

dinera imunitate a pctō christi z m̄ris sue.
Ostrā dignat^o naturā suppositure
Fili^o eterne saluificare volens
Circul^o vt fieret cōiūxit ad ima su
Virgīs esse sat^o absq; viro voluit (pmū
Virgo caret culpa peccati / pena remāsit
Flatus vtrūq; tenet artamē impariter
Virgo necessaria nature lege subisset
Lulpam / nī domin^o sanctificaret eā
Sed caruit christ^o prima sub origie culpa
Peccati / penā sponte subire volens
Ad peius subiecta fuit nō spōte maria
Quāuis virtutis traxit ad obsequium
Indignit redimī / nō filius / ergo redēptā
Perfecte fieri / matris honoz voluit
Copula legitima fuit / z semen benedici
Dore sacro potuit / festus z esse dies
Omnis eā virtus p̄mo decorauit ab ortu
Leratim dotes quelibet accumulāt
Edocuit noster sermo vulgaris idipm
Totam qui pulcrā magnificauit eam

Prosa in circūcissione

dñi / pposita p̄ pdictū egregiū doctorē. que cantatur in cantu. Veni sancte spiritus
Apparuit hodie mira virtus gratie que deū circūcidit. Nomen ei celicū nomē z saluificum. quod est iesus indidit.
Nomen salus homini / nomē qđ os do / mini ab eterno nomiat. Dudū matri numē nis / hoc z spōso virginis / angel^o denūciat
Tu neqm̄ vim zabuli. tu peccatū seculi / nomen sacruz superas iesu nostz precium
Jesu spes merentiū. mentes salua miseris
Dō deest in homine / supple tuo nomē quod est saluiferū. Tua circūcissio / cor dis sit p̄cissio efficac cauteriū
Sāguis fusus sordidos / lauet / riget aridos / mestis det solatiū. Anni nūc iūto bo / no p̄ encenio / da te iesu p̄mum Amen